

LA SALUT A BARCELONA 2015

BARCELONA

BCN

Textos de Lectura Fàcil

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	5
Què és <i>La salut a Barcelona 2015</i> ?	6
Per què es fa aquest informe?	6
A qui s'adreça?	6
Quina informació hi trobaràs?	7
2. COM ÉS L'ENTORN SOCIAL I ECONÒMIC?	8
La població	8
Els estudis	9
El treball	9
La participació de la comunitat	10
La violència masclista	10
3. COM ÉS L'ENTORN FÍSIC?	11
L'habitatge i el barri	11
La seguretat i la higiene dels aliments	11
La qualitat de l'aire	12
La qualitat de l'aigua	12
La contaminació acústica	13
4. QUIN ÚS FA LA POBLACIÓ DELS PROGRAMES I SERVEIS DE SALUT?	14
Les accions en salut pública	14
L'atenció primària	15
Les urgències	16
L'atenció especialitzada hospitalària	17
L'atenció socio sanitària	17
La farmàcia	18

5. QUINS HÀBITS DE SALUTÉ LA POBLACIÓ?	19
La mobilitat	19
L'alimentació saludable	19
6. QUIN ESTAT DE SALUTÉ LA POBLACIÓ?	20
L'esperança de vida	20
La mortalitat	20
La percepció de la salut	21
L'obesitat i el sobrepès	21
La salut sexual i reproductiva	22
Els trastorns crònics	22
La salut mental i les addiccions	23
La salut laboral	23
Els accidents de trànsit	24
Les malalties transmissibles	25
7. UNA MIRADA ALS BARRIS	26
8. ALGUNES DADES DESTACADES	28

1. PRESENTACIÓ

S'entén per salut el benestar físic, mental i social, i no només l'absència de malalties.

La salut implica tenir cobertes totes les necessitats de les persones: afectives, sanitàries, nutricionals, socials i culturals.

És amb aquesta perspectiva que s'ha elaborat aquest informe.

La salut de les persones depèn en gran part d'elements externs, com la higiene dels aliments, la qualitat de l'aire, les condicions físiques, socials i econòmiques de l'entorn on vivim, la família o el treball.

5

La salut a
Barcelona
2015

Què és la salut a Barcelona 2015?

És un informe que ens explica els factors que determinen la salut i l'estat de la salut de la població de Barcelona l'any 2015, i la seva evolució en els últims anys.

El document que teniu a les mans és un resum en Lectura Fàcil d'aquest informe¹.

6

La salut a
Barcelona
2015

Per què es fa aquest informe?

L'Agència de Salut Pública de Barcelona, que té encomanades les funcions de salut pública de la ciutat, fa l'informe cada any.

Té l'objectiu de conèixer l'estat de la salut de la població, i de proposar actuacions prioritàries per millorar-la.

A qui s'adreça?

A la població de Barcelona, als professionals, als serveis, i a les entitats que promouen la salut a la ciutat.

¹Podeu consultar el text complet de l'informe La Salut a Barcelona 2015 a <http://www.aspb.cat/wp-content/uploads/2016/11/Informe-Salut-2015.pdf>

Quina informació hi trobaràs?

L'informe mostra algunes característiques dels habitants de Barcelona, com el nivell d'estudis, la feina que fan o la gent gran que viu sola.

També explica com és l'entorn físic: les condicions dels barris i dels habitatges, la seguretat en els aliments, i la qualitat de l'aire i de l'aigua. Quins serveis de salut s'utilitzen: el metge/essa de capçalera, l'especialista o els serveis d'urgències. I quin és l'estat de la salut de la població: l'esperança de vida, els casos d'obesitat i sobrepès, la salut dels treballadors de la ciutat...

Totes aquestes dades condicionen la nostra salut, i analitzades conjuntament ofereixen una visió global de l'estat de la salut de la població de Barcelona.

2. COM ÉS L'ENTORN SOCIAL I ECONÒMIC?

La població

La població de Barcelona es manté al voltant d'1.600.000 persones, amb una tendència a la baixa els darrers anys.

Continua disminuint el grup de joves, d'entre 15 i 44 anys, i augmenta el nombre de persones de més de 85 anys que viuen soles.

8

La salut a
Barcelona
2015

la població jove
disminueix
i l'envelliment
augmenta

El nombre de població estrangera es manté.
Del total de població de la ciutat,
1 de cada 5 persones és nascuda a l'estranger.

1 de cada **5** persones és nascuda a l'estranger

Els estudis

Igual que en anys anteriors,
disminueix el percentatge de persones sense estudis
o estudis primaris,
i augmenta el de persones amb estudis universitaris.

9

La salut a
Barcelona
2015

El treball

L'atur ha disminuït, però continua sent alt.
L'atur de llarga durada també ha disminuït lleugerament,
sobretot en les dones.

Augmenta el nombre de persones aturades
que ja no cobren cap prestació o subsidi d'atur.

La contractació temporal continua sent molt alta:
8 de cada 10 nous contractes són temporals.

La jornada a temps parcial s'ha incrementat més en les dones
que en els homes.

La participació de la comunitat

S'ha elaborat el nou Pla d'Acció Municipal 2016-2019 a partir de les propostes ciutadanes recollides a la plataforma en línia Decidim.Barcelona i a debats presencials.

Les dades de participació destaquen més de 22.600 usuaris registrats

i 430 debats, dels quals 24 han estat sobre salut.

10

La salut a
Barcelona
2015

La violència masclista

El nombre de dones que han patit violència masclista i que han estat ateses pels equips d'atenció a les dones augmenta respecte a l'any anterior.

3. COM ÉS L'ENTORN FÍSIC?

L'habitatge i el barri

Les condicions de l'habitatge poden repercutir sobre l'estat de la salut física i emocional de les persones, i generar desigualtats en salut.

L'any 2015 han disminuït els procediments judicials per impagament del lloguer i també de la hipoteca. El nombre de persones sense llar ha augmentat lleugerament fins a les 2.799.

11

La salut a
Barcelona
2015

La seguretat i la higiene dels aliments

El 2015 s'han fet 480 controls sanitaris als dos grans mercats centrals: el del peix i el de les fruites i hortalisses. Dels 150 controls de productes, s'han detectat 15 incidències.

Dels **150** controls de productes, s'han detectat **15** incidències

control sanitari
als dos grans
mercats centrals

La qualitat de l'aire

A Barcelona hi ha 11 estacions que mesuren la contaminació de l'aire dins la ciutat.

Els resultats indiquen que ha empitjorat la qualitat de l'aire respecte a l'any anterior.

Han augmentat les emissions de diòxid de nitrogen i de partícules en suspensió a l'aire (pols, cendra, sutge...) a totes les estacions.

Pel que fa als altres 10 contaminants, se segueix la tendència dels últims anys i es compleixen els valors límit de la Unió Europea, però se superen les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

La qualitat de l'aigua

Durant el 2015 s'han recollit mostres a la xarxa de distribució de l'aigua. En tots els casos, es compleixen els requisits sanitaris.

L'anàlisi de l'aigua a les aixetes dels consumidors assenyalava l'excés de plom com a primera incidència.

L'OMS ha reduït el valor permès de concentració màxima de plom a l'aigua potable. Això ha suposat un augment del nombre d'incidències en els habitatges antics, on encara hi ha canonades de plom.

També s'han fet controls a les 31 fonts naturals de la ciutat. En la majoria s'hi han trobat microorganismes i un excés de nitrats, que no les fa adequades per al consum humà.

La contaminació acústica

Barcelona, com altres ciutats europees, té un nivell molt alt de soroll, a causa del trànsit de vehicles de motor durant el dia, i de l'oci durant la nit.

L'Eixample és el districte amb més trànsit perquè és l'eix bàsic de mobilitat a la ciutat. La proporció de població exposada a nivells de soroll mitjans i alts va disminuir entre el 2009 i el 2012, tant durant el dia com la nit.

4. QUIN ÚS FA LA POBLACIÓ DELS PROGRAMES I SERVEIS DE SALUT?

Les accions en salut pública

Destaquem aquest any, programes que utilitzen les noves tecnologies per promoure la salut entre la ciutadania:

14

La salut a
Barcelona
2015

• Sortim Barcelona

és un lloc web que promou l'oci saludable i informa sobre els perills de les conductes de risc per a la salut entre la població jove.

• MosquitAlert

és una aplicació gratuïta de seguiment i control de mosquits transmissors de malalties. A través dels mòbils, els veïns i veïnes informen dels llocs on troben larves i mosquits.

• Projecte pilot amb aplicacions per a mòbil que promouen les proves del VIH, la sífilis i l'hepatitis C entre homes que tenen relacions sexuals amb homes.

L'atenció primària

Els centres d'atenció primària (CAP) són el primer lloc on cal anar quan es té un problema de salut o quan es vol prevenir d'alguna malaltia. Són el primer punt d'accés als serveis sanitaris.

Durant el 2015, la majoria de la població s'ha visitat als CAP.

15

els serveis d'atenció primària han atès

7 de cada **10** ciutadans

La salut a
Barcelona
2015

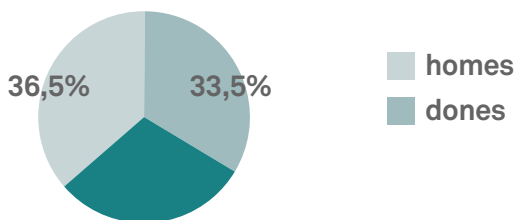
Les persones de districtes amb menys renda fan més ús de l'atenció primària.

L'any 2015, de cada 10 visites demanades a l'atenció primària 8 s'han atès en menys de 48 hores.

Les urgències

L'any 2015, els serveis d'urgències hospitalàries han visitat 365 homes i 335 dones de cada 1.000 habitants.

persones que van visitar les urgències

16

La salut a
Barcelona
2015

Els districtes amb menys renda fan més ús dels serveis d'urgències.

Les persones que més han visitat urgències són les majors de 64 anys i les menors de 14 anys.

L'atenció especialitzada hospitalària

Les principals causes d'hospitalització de la població de Barcelona continuen sent: les malalties del sistema circulatori i les del sistema nerviós.

Millorar l'accés als hospitals és un aspecte clau en el qual s'inverteixen molts esforços. Destaca la reducció de la llista d'espera per a operacions de cataractes, genoll i maluc. També ha millorat el temps d'espera per a altres operacions garantides.

17

La salut a
Barcelona
2015

L'atenció socio sanitària

Durant el 2015 s'ha desenvolupat l'atenció subaguda per a pacients amb malalties cròniques que empitjoren i necessiten un tractament clínic continuat. Aquest servei és una alternativa a l'ingrés a l'hospital i ofereix una visió més àmplia de la malaltia.

El nombre de persones ateses el 2015 pels serveis socio sanitàris ha estat similar al de l'any anterior. Els serveis més utilitzats són: la llarga estada, la convallescència, i les cures pal·liatives.

La farmàcia

Segons una enquesta feta entre els anys 2011 i 2015, 6 de cada 10 persones declarava haver pres algun medicament durant els dos últims dies.

Els més freqüents són: els antiinflamatoris i altres medicaments per al dolor i/o la febre, medicaments per a la tensió arterial alta, el colesterol alt, i per a problemes d'estómac, també tranquil·litzants i sedants, medicaments per a dormir, i antidepressius.

5. QUINS HÀBITS DE SALUT TÉ LA POBLACIÓ?

La mobilitat

Cada dia feiner s'han fet més de 6,8 milions de desplaçaments. De cada 10 desplaçaments, 7 han estat dins Barcelona, i 3 de connexió entre la ciutat i una altra població.

La meitat dels desplaçaments interns són a peu o en bicicleta, seguit del transport públic i del transport privat.

Desplaçar-se a peu o en bicicleta suposa un augment de l'activitat física per a les persones.

19

La salut a
Barcelona
2015

+ de **6,8 milions** de desplaçaments
a Barcelona en dies feiners

1r

2n

3r

L'alimentació saludable

Durant el període 2011-2015, menys d'1 de cada 10 infants i adolescents de Barcelona va menjar 5 o més racions de fruites i verdures al dia. Són unes xifres molt baixes que fan recomanable insistir en els programes i les campanyes nutricionals.

6. QUIN ÉS L'ESTAT DE SALUT DE LA POBLACIÓ?

L'esperança de vida

L'esperança de vida és de 80,5 anys en els homes, i de 86,7 en les dones.

Es mantenen les desigualtats entre els districtes: l'esperança de vida és inferior a Ciutat Vella respecte del conjunt de Barcelona.

20

La salut a
Barcelona
2015

esperança de vida a Barcelona

80,5
anys

86,7
anys

La mortalitat

La mortalitat prematura, és a dir, abans dels 70 anys, ha experimentat un lleuger augment respecte de l'any anterior, tot i que la tendència dels darrers anys és decreixent.

En els homes, les principals causes de mort són: la malaltia isquèmica del cor (angina de pit o infart), la bronquitis, i la malaltia pulmonar obstructiva crònica (MPOC).

Les causes de mort de les dones són: la demència senil, l'Alzheimer, i les malalties vasculars (infart, aneurisma o hemorràgia cerebral).

El suïcidi i les autolesions són la primera causa de mortalitat en els homes de menys de 45 anys.

La percepció de la salut

Un alt percentatge de la població declara tenir un estat de salut excel·lent, molt bo o bo.

S'observen diferències per sexe: els homes consideren tenir millor salut que les dones; i segons la situació laboral: les persones aturades consideren tenir pitjor salut que les que treballen.

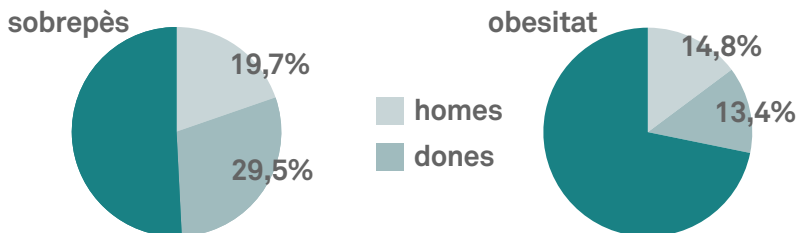
21

La salut a
Barcelona
2015

L'obesitat i el sobrepès

Una persona té sobrepès quan té un excés de pes en funció de la seva talla, però no sempre és a causa d'un excés de greix. En canvi, una persona obesa té un excés de greix al cos.

El sobrepès és més alt en les dones que en els homes, mentre que en el cas de l'obesitat, els valors són similars entre els homes i les dones.

Font: Enquesta de Salut de Catalunya per Barcelona.

La salut sexual i reproductiva

Els embarassos i naixements en noies de 15 a 19 anys continuen disminuint, tot i que hi ha diferències per districtes.

al 2015 han nascut **14.400** nadons a Barcelona

22

La salut a
Barcelona
2015

Els trastorns crònics

Entre els menors de 15 anys, els principals trastorns crònics són: la bronquitis, l'otitis, l'enuresi (incontinència urinària durant la nit), i les al·lèrgies.

En els adults, els trastorns més destacats són la tensió arterial alta i el colesterol elevat en la sang. També ho són el mal d'esquena lumbar i cervical, l'artrosi, la depressió i l'ansietat, sobretot entre les dones.

Les persones amb menys ingressos econòmics pateixen més trastorns crònics.

La salut mental i les addiccions

Es constaten diferències en l'estat de la salut mental segons el gènere i la situació laboral.

Les dones tenen pitjor salut mental que els homes. Les persones que fan treballs manuals tenen pitjor salut mental que les que fan feines no manuals, i l'estat de la salut de les dones aturades també és pitjor que el de les ocupades.

23

La salut a
Barcelona
2015

El nombre de persones que han iniciat tractament per abús o dependència a les drogues ha augmentat lleugerament respecte de l'any anterior. Gairebé la meitat dels tractaments són per consum d'alcohol.

La salut laboral

Hi ha pocs canvis en les lesions per accidents de treball. En general han disminuït, excepte les lesions mortals i les malalties relacionades amb el treball, que han seguit la tendència a augmentar els darrers anys.

De les persones assalariades, el 16% declara tenir inseguretat laboral, sobretot les persones joves amb contractes temporals.

La insatisfacció amb les condicions de treball és molt superior en les persones amb relacions laborals inestables.

Els accidents de trànsit

L'any 2015 hi ha hagut 9.100 accidents de trànsit amb víctimes. El nombre de persones lesionades ha augmentat respecte de l'any anterior; però les víctimes mortals han disminuït.

La motocicleta i el turisme acumulen el major nombre de lesions. Ara bé, augmenten les víctimes de tots els mitjans de transport: turismes, camions, autobusos, motocicletes i bicicletes.

24

La salut a
Barcelona
2015

accidents de trànsit a Barcelona

Les malalties transmissibles

- **La tuberculosi**

Els casos de tuberculosi continuen disminuint des de l'inici del programa de control de 1987. La malaltia és més freqüent en la població immigrant i en els barris amb rendes més baixes

- **El VIH-sida**

Tot i que en els 2 últims anys s'han estabilitzat els nous casos de VIH, la infecció continua sent elevada, i es concentra en els homes que fan sexe amb homes. El retard en el diagnòstic encara és elevat, tot i que ha millorat. És important fer-se la prova, ja que la major part de les transmissions i morts són en persones que es diagnostiquen amb retard.

- **Les altres infeccions de transmissió sexual**

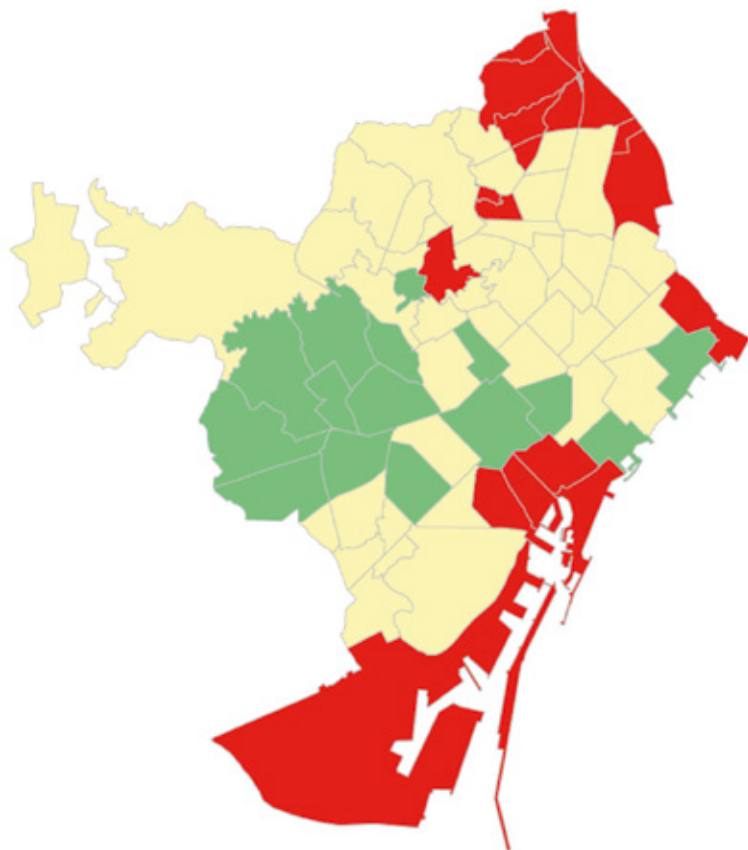
Continua la tendència creixent de les infeccions de transmissió sexual (ITS), i es confirma la importància del diagnòstic precoç. Les ITS afecten sobretot homes amb pràctiques homosexuals.

7. UNA MIRADA ALS BARRIS

Tot i els bons nivells de salut del conjunt de la ciutat, hi ha importants desigualtats entre barris.

L'any 2014 la guia Urban HEART, que avalua l'estat de la salut als 73 barris de la ciutat, va permetre identificar els 18 barris amb més problemes de salut.

Segons les dades actualitzades del 2015 es mantenen les desigualtats en salut en aquests barris.

27

La salut a
Barcelona
2015

Barris que concentren mals resultats.

Barris amb resultats mitjans.

Barris que donen un resultat positiu.

8. ALGUNES DADES DESTACADES

- Es mantenen les desigualtats en salut a la ciutat.
- La qualitat de l'aire empitjora per sobre dels nivells recomanats per l'OMS.
- L'esperança de vida continua creixent.
- En salut mental, augmenta l'atenció en els centres especialitzats, i continuen les desigualtats per districtes.
- Els casos de tuberculosi continuen reduint-se. Es mantenen els casos de VIH-sida, però la infecció continua sent alta. Augmenten les infeccions de transmissió sexual.
- Una gran part de la població declara tenir un estat de salut bo.
- La majoria de la població visita sovint el metge/essa de capçalera, i amb menys freqüència els serveis d'urgències hospitalàries.
- L'alcohol és la primera causa dels tractaments iniciats per consum de drogues.
- Hi ha desigualtats en la necessitat i en l'ús dels recursos sanitaris, i hi ha marge per a reforçar-ne la provisió pública.

Més enllà de les conductes i els estils de vida,
i de la tasca que fan els serveis de salut,
l'entorn on vivim i treballem,
així com el context social, econòmic i polític,
són els principals factors que incideixen sobre la salut.

La creació d'entorns que promoguin la salut
i que facilitin a les persones una vida més saludable
promourà una “ciutat saludable”.

Aquest resum l'han elaborat l'Associació Lectura Fàcil,
l'Agència de Salut Pública de Barcelona,
i el Departament de Salut de l'Ajuntament de Barcelona.
S'ha treballat sota el principi de democràcia lectora
("tothom ha de tenir accés a la informació per poder participar
de forma activa i responsable en la societat")
i amb les recomanacions d'alfabetització en salut
("capacitat per obtenir i comprendre la informació de salut,
i per utilitzar-la a fi de prendre decisions responsables").

Aquest document es pot consultar a:

- www.barcelona.cat/salut
- www.aspb.cat

El text complet de l'Informe *La Salut a Barcelona 2015* es pot consultar a:

- <https://www.aspb.cat/documents/informe-sobre-lestat-salut-ciutat-2015/>

Per a més informació:

- Agència de Salut Pública de Barcelona
<https://www.aspb.cat/arees/la-salut-en-xifres/introduccio/>

La salut a Barcelona 2015 Textos de Lectura Fàcil